

document

10

Dossier Verd

escoltes
catalans l'associació laica
de l'escolisme català

10

Dossier Verd

escoltes
catalans l'associació laica
de l'escoltisme català

Sumari

Educar, per què?	4-6
Objectius educatius	7-11
Objectius, activitats, motivacions	12-15
1. L'esforç	16-19
2. Respecte i cura de la pròpia persona	20-21
3. Respecte mutu	22-23
4. Que sigui sincer	24-25
5. Ser honest	26
6. Ser responsable	27
7. Ser solidari	28-29
8. Participació a la vida col·lectiva	30-31
9. Estimar la natura	32-34
10. Ser auster, alegre i optimista	35-37
11. Estima i s'interessa pel seu país	38-40
12. Que no manqui mai al seu compromís	41-43

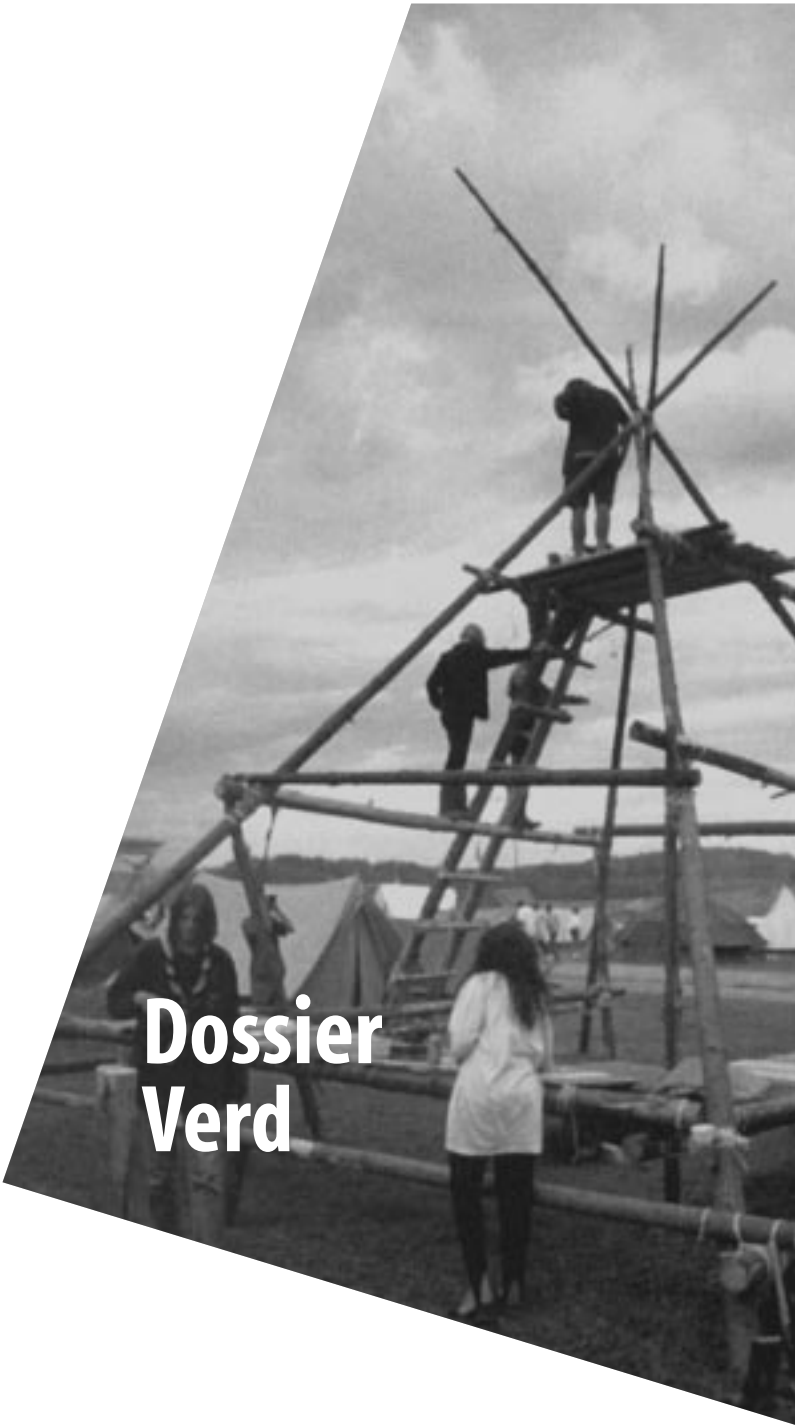
© Escoltes Catalans, 1996

Edita: Àrea de Comunicació
d'Escoltes Catalans

Disseny de la col·lecció i maquetació:
fai n o comunicació

Impressió:
N.B. Comunicació, s.c.c.l.

Dip. Leg.: B-6778/91
Juny de 1997

Dossier
Verd

Educar

Educar, per què?

Perquè volem una societat on l'home i la dona estiguin alliberats de qualsevol servitud que la persona pugui imposar a la persona, conscientment o no, en benefici propi o d'un grup.

Perquè rebutgem una societat on els Drets Humans — si hi són reconeguts —, estan administrats i manipulats, en benefici propi, pel poder polític i econòmic d'unes minories que acaparen els mitjans de producció i de riquesa.

Perquè no volem un tipus de societat competitiva que aliena l'ésser humà i el pressiona a triomfar, sigui com sigui i contra qui sigui, per no quedar marginat; que el condiciona a consumir i a malversar en una espiral sense fi, en benefici de la classe hegemònica i en contra de la solidaritat humana.

Perquè sabem que una societat així, moguda preferentment per motivacions materialistes de premi o càstig, de possessió o carència de béns necessaris o superflus, genera persones individualistes i egoistes, insensibles a la convivència, a l'ajuda al proïsme i al respecte a l'ésser humà, al bé comú i a l'ambient natural. El converteix, a nivell personal, en un agressor potencial de tot l'entorn social i en un depredador de la natura; i afavoreix que, a nivell col·lectiu, s'usi i s'abusi dels béns naturals, degradant i destruint el patrimoni natural de tots, en benefici dels interessos del gran capital nacional i multinacional.

Perquè no trobem justa una societat d'exploitadors i explotats plena de discriminacions per classe, raça, confessió i sexe. Especialment refusem unes estructures socials, polítiques, econòmiques i laborals on la dona hi és manipulada i hipòcritament sacralitzada per una educació que la predestina a un rol de segon ordre i a ser, de retruc, l'instrument inconscient i fonamental de la perpetuació del sistema i de la predominança masculista.

Perquè volem que el noi/noia d'avui, home/dona del demà, no esdevingui un mer ser conformista continuador d'una societat donada, sinó un ferment, un revulsiu, un creador de noves formes de vida.

Perquè volem preparar un futur ésser humà motivat més pel fet de donar que pel fet de rebre.

Perquè volem transformar aquesta societat injusta i creiem que aquesta transformació només pot assolir-se per la formació d'un ésser humà nou a través d'una educació integral que possibiliti el desenvolupament de totes les aptituds personals en un ambient d'informació objectiva, de participació, de llibertat, de respecte al noi/noia i d'esperit obert, crític i constructiu que el faci capaç d'incidir en el procés d'alliberació personal i social.

Perquè creiem que el noi/noia així format serà sensible a les situacions del seu entorn i les interpretarà objectivament, tindrà un esperit crític suficient per no deixar-se manipular i la maduresa i fermesa de caràcter necessàries per prendre lliurement i generosament, quan sigui l'hora, les opcions, els compromisos i les accions conseqüents, en els àmbits que esculli.

Perquè creiem que el nostre escoltisme pot contribuir, amb els seus principis educatius, a la formació d'infants, adolescents i joves.

Objectius educatius

Escoltes Catalans, tal com diu en la seva Declaració de Principis, "...educarà els nois i noies conjuntament en una vivència de llibertat personal i col·lectiva per a la consecució d'una societat en la qual l'home i la dona estiguin alliberats de tota servitud", i que en el seu mètode educatiu "...tendirà a la formació integral de l'individu procurant d'harmonitzar els tres vessants fonamentals: a) Social... b) Intel·lectual... c) Físic..."

ESCOLTES CATALANS VOL I, PER TANT, HA DE POTENCIAR QUE ELS SEUS MEMBRES I LES SEVES UNITATS:

1. Siguin soferts a tota mena d'esforç. És amb l'esforç que s'aconsegueix un progrés i, per tant, un enriquiment de la persona. Amb l'esforç es venç la inhibició i el comodisme que provoca actualment la societat. S'ha de ser sofert a tot allò que calgui i no d'una manera passiva sinó assumint aquest esforç.

2. Respectin i cuidin la seva persona, tant físicament com mentalment. Això comporta un previ coneixement d'aquesta i dels seus límits i possibilitats, la recerca de la seva millora i un desenvolupament de les seves aptituds i actituds. La persona ha de tenir un autocontrol, ja que això li permet posseir-se més plenament i actuar més coherentment envers la societat.

3. Facin del respecte mutu una norma de vida personal i col·lectiva perquè és la base d'una convivència en llibertat.

4. Siguin sincers; que no falsegin el seu pensament. La sinceritat permet unes relacions positives, vàlides i constructives, a la vegada que clarifica la comunicació entre els individus.

5. Siguin honestos; és a dir, que no utilitzin els altres com un mitjà, ja que això comporta dependències i servituds.

6. Siguin responsables; que puguin donar sempre raó dels seus actes. Tot acte que es realitzi s'ha de saber per què es fa. La manca de responsabilitat comporta una despersonalització i dependència dels altres i, per tant, possibilitats d'ésser manipulats.

7. Siguin solidaris amb totes les persones que lluiten per la llibertat i la justícia; perquè és amb aquesta lluita i l'aportació conjunta de tots com podem aconseguir el món que volem. Creiem que cap home pot inhibir-se d'aquesta lluita. Per tant aquesta solidaritat no ha de basar-se tan sols en paraules, sinó també en fets.

8. Participin activament en la vida col·lectiva aportant-hi el propi esforç pel seu millorament. La dimensió social de l'ésser humà l'obliga a participar en la vida col·lectiva i aquesta participació ha de tendir a una millora de la societat, i per tant, ha d'ésser activa a partir de l'entorn immediat. Ésser humà i societat no són deslligables i no s'entén el progrés de l'un sense l'altre.

9. Siguin conscients que la natura és font de vida, i l'estimin i la protegeixin.

Aquesta estimació comporta una aproximació a tot el que és natural, adaptant els mitjans artificials a l'ésser humà sense caure en els paranys de la societat consumista. La no-protecció de la natura porta a la destrucció d'aquesta i, per tant, de la vida.

10. Adoptin un estil de vida auster, alegre i optimista.

Entenem per persona austera aquella que sap prescindir d'allò que no li és necessari. L'alegria i l'optimisme faran que visquem amb il·lusió.

11. Estim in i s'interessin pel seu país, cosa que comporta conèixer la seva gent, la seva història, el seu progrés..., i ajudar a la seva construcció.

12. No manquin mai al seu compromís, ja que és la confiança i l'acompliment de les responsabilitats el que ha de ser norma de vida per a la construcció d'una societat on l'ésser humà estigui alliberat de tota servitud.

Partim del fet que l'ésser humà és un "ens", que a més és social i que viu en un entorn.

Partim, també, del fet que tant l'ésser humà, com la societat, com el seu entorn, s'han de millorar.

Objectius, activitats, motivacions

Els objectius de l'escoltisme són educatius. Per tal d'aconseguir-los és necessària la realització d'unes activitats per part dels membres d'una unitat escolta.

A l'hora de plantejar-nos els objectius ens trobem que poden ésser de dos tipus:

- els de **curt termini**, duts a la pràctica mitjançant activitats soltes de qualsevol tipus (jocs, danses, manualitats...)
- els de **llarg termini** i que impliquen un conjunt d'activitats (empreses, operacions...) realitzades en diferents dates i enfocades cap aquest objectiu final.

Les activitats de les quals ara parlarem són les que possibiliten la consecució dels objectius a llarg termini.

Per tal de possibilitar les activitats ens és imprescindible resoldre:

- **la motivació** per la qual el noi/noia estarà predisposat a realitzar-les.

• la **"gratificació"** que obtindrà després d'haver-les portat a terme.

La motivació l'aconseguirem per mitjà d'una AMBIENTACIÓ.

La "gratificació" (que no cal que sigui material) pel treball realitzat vindrà donada per la transcendència o valoració que aquesta activitat haurà tingut en el cercle extern de la unitat on ha incidit, o pel progrés individual o col·lectiu de la unitat. La incidència de les activitats correspondrà a la IMATGE d'un escoltisme compromès en la marxa positiva de la societat.

Perquè aquesta IMATGE sigui prou clara i entenedora a tot nivell, les activitats a realitzar tendiran a moure's dins de dos camps:

NATURA: coneixement, estima-
ció, utilització racional i defensa
dels hàbitats naturals i l'equilibri
ecològic.

COMUNICACIÓ: potenciar-la per
a la consecució d'unes relacions
humanes més reeixides i per una
millor expressió personal.

L'ambientació, condició indis-
pensable per aconseguir la moti-
vació del noi/noia a realitzar una
acció, es concretarà en els dos

campes anteriors. A partir d'ells cal preveure els **simbolismes** que hom caldrà potenciar per obtenir la identificació del noi/noia amb el grup i la resta d'escoltes; sense caure en justificar la simbologia per ella mateixa.

En tot això hi ha una condició que ha de restar molt clara per tots els membres d'una unitat escolta:

Saber i ser conscient que a l'escoltisme s'hi està per a la realització personal i la participació activa dins de la societat.

El mitjà per aconseguir això és **"Fer coses"**.

En les pàgines properes us oferim una ampliació dels 12 objectius proposats per fer-los més clars i entenedors, per emmarcar-los dins d'un context escolta i per donar una postura el més clarificada possible del què pretén el nostre escoltisme com a sistema educatiu.

Objectius

L'esforç

1. L'esforç

I. Viure la vida suposa reacció en front dels estímuls; activitat, participació de la persona.

Participació, reacció, activitat volen dir moltes vegades: esforç.

Qualsevol sistema d'educació parteix de l'existència en l'ésser humà d'una capacitat i voluntat d'esforç; les aprofita, les dirigeix i les potencia. Amb l'esforç es possibilita una veritable educació.

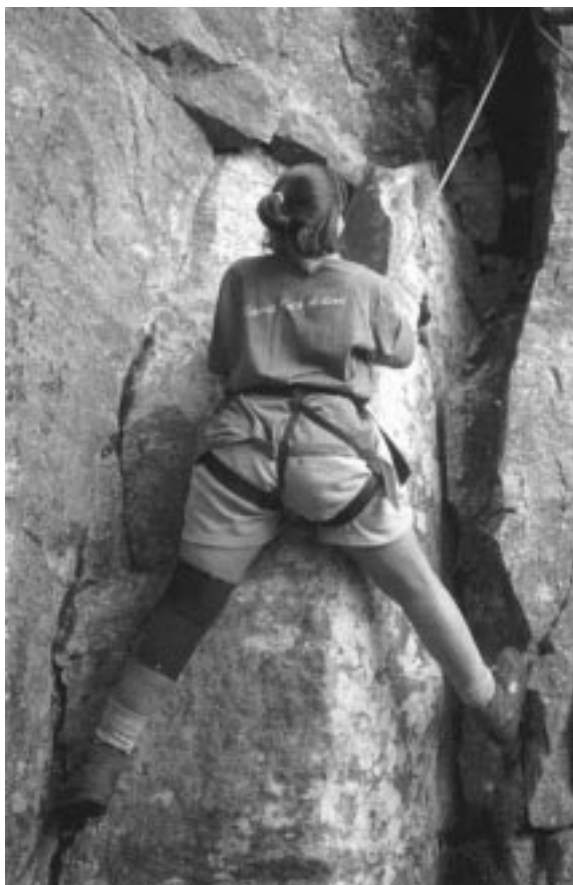
L'escoltisme, doncs, com a mètode educatiu basat en l'activitat, en el contacte directe amb la vida natural i social, suposa esforç. Més encara si tenim en compte que ha d'actuar a contracorrent d'uns hàbits de comodisme i confort, ja que la societat consumista, amb dependència de la tecnologia, no sols facilita l'evitació de l'esforç, sinó que també provoca la inèrcia i el desinterès per abastar objectius en constant devaluació.

II. Cal, doncs, que l'escoltisme ofereixi un programa d'activitats que, tot i utilitzant els mitjans de la civilització, no busqui per sistema la vida menys difícil. Per això, les activitats escoltes han d'oferir majoritàriament un cert grau de dificultats, perquè tinguin emoció, siguin interessants i estimulin l'esforç, provocant una lluita en contra de l'avorriment i l'alienació.

No es tracta de fer activitats per provocar esforços gratuïts. Cal basar l'esforç en l'interès del noi/noia i aplicar-lo a uns objectius concrets al seu abast.

III. L'exigència d'esforç ha d'ésser proporcionada a les característiques evolutives personals que depenen de l'edat, sexe, i constitució somàtica de cadascú; i de circumstàncies variables del moment: alimentació, clima, estat d'ànim... Aquesta capacitat d'esforç depèn de factors psíquics molt complexos i aleatoris. Si l'esforç és ben motivat, la voluntat d'esforç pot multiplicar la capacitat física i les inquietuds psíquiques.

Amb tot, l'objectiu de l'educació de l'esforç no és fer superhomes, ni batre rècords, ni buscar límits d'esgotament. Cal presentar-ho com una eina que ens possibilita viure millor dins la societat actual.

L'esforç és educatiu perquè a través de les activitats el noi/noia pot desenvolupar-se físicament i intel·lectualment; cercar els seus límits, autoafirmar-se; alliberar energies i agressivitat; augmentar les pròpies possibilitats d'acció; compensar deficiències personals...

IV. Cada unitat s'ha d'ambientar en la valoració de l'esforç. Caldria revisar els següents punts:

1. Si per comoditat dels caps, es programen activitats fàcils, molt freqüents; no se'n busquen de noves.
2. Si es tendeix a prescindir de sortides i activitats a la natura perquè exigeixen més preparació i més esforç de realització per part dels caps.
3. Si les activitats es fan "fàcils" o "difícils" pensant en l'esforç dels nois/noies que les hauran de realitzar.
4. Com responen els nois/noies a l'estímul d'activitats amb esforç: Tendeixen a la via fàcil?
5. Quin tipus d'activitats prefereixen els nois/noies? A quins interessos responen més positivament: lúdics, intel·lectuals, utilitaris, competitius, d'amor propi, de vanitat, servei, compliment d'un deure...

V. Cal esbrinar on és el límit d'esforç que hem de considerar a nivell col·lectiu de la unitat i els casos individuals. L'esforç és suficientment motivat en cada cas per a què no sembli gratuït? És útil educativament i ho és per a l'activitat a realitzar? S'intenta augmentar la capacitat i voluntat d'esforç?

VI. RECORDEU: La capacitat i voluntat d'esforç no es desenvolupen a força d'esgotadors esforços competitius, sinó a còpia de petits esforços continuats. Amb un objectiu:

OBJECTIU: Que el noi/noia esdevingui no un estalviador sistemàtic del propi esforç, sinó un noi/noia disposat a l'esforç segons les pròpies possibilitats personals i necessitats de l'entorn.

Respecte

2. Respecte i cura de la pròpia persona

Tant físicament com mentalment

La persona és un tot psicossomàtic. Cos i psique se'ns apareixen com a manifestacions d'un mateix ens. Un cos sa fa una ment sana; també, però, una ment sana ajuda a fer un cos sa.

L'escoltisme, que intenta una formació integral i global de la persona, parteix del respecte a aquesta persona tant en l'aspecte físic com en el psíquic. Però, vol que aquesta formació sigui ajudada per una veritable autoeducació; que cada noi/noia eduqui la pròpia persona. Vol dir que cadascú respecti el propi cos i la pròpia psique.

En les primeres etapes, aquesta formació és un procés d'adquisició per imitació d'hàbits escaients més o menys imposats per la pressió ambiental. Tan bon punt, però, que el noi/noia va descobrint el propi cos i la pròpia psique — la seva identitat — per contrast amb els altres, ha d'obtenir progressivament consciència de la pròpia persona.

Una de les coses que això comporta és valorar la persona com una manifestació viva de la natura, d'un gran valor. Aquesta vida personal serà tant més completa i enriquida com més bé s'eduqui.

L'escoltisme vol assolir aquest objectiu formatiu per mitjà d'activitats a l'aire lliure, en plena natura, que facin conèixer i desenvolupar el cos amb totes les seves possibilitats. I per mitjà d'activitats que estimulin la curiositat i l'interès per observar, identificar, relacionar tot el nostre entorn; que ens portin al coneixement d'un mateix per assolir l'autocontrol suficient que ens capaci per a la convivència i la participació.

El noi/noia ha de ser protagonista en la tasca de conèixer i tenir cura del propi cos, de la pròpia salut i dels factors ambientals positius i negatius que la condicionen. Així, també és important conèixer la higiene preventiva dels aspectes esmentats.

RESUM: Fer activitats que motivin el noi/noia i li donin eines per assumir una actitud de respecte per la pròpia persona, la dels altres i pel grup. Potenciar uns hàbits higiènics individuals i comunitaris sense que ningú es senti pressionat i fiscalitzat pels caps o pel grup.

Respecte

3. Respecte mutu

L'infant, l'adolescent, està més o menys integrat directament en diversos grups socials (família, escola, barri, club, país...) en una situació de dependència perquè encara no està preparat per a valer-se per ell mateix.

Justament aquests grups socials són els que li han de facilitar els mitjans materials i afectius per madurar, per desenvolupar les seves aptituds i fer-lo capaç d'afrontar la societat adulta. Sense un ambient escaient per aconseguir aquesta funció, es dificulta tot el procés de maduració de l'infant i de l'adolescent en tots els seus aspectes: físic, intel·lectual, emocional i social.

Aquest procés de maduració suposa un aprenentatge d'hàbits de convivència que s'han d'anar transformant en actituds conscients fins a assolir una millor socialització.

Això suposa:

- El descobriment dels altres, diferents del propi "jo", però no necessàriament oposats.
- La utilització de les possibilitats d'autoafirmació i d'expansió del "jo" en el grup social per trobar-hi una situació no conflictiva ni traumatitzant per ambdós.
- El coneixement dels altres i de les vies d'intercomunicació socials: diàleg, joc, afecte...
- La participació segons les pròpies possibilitats en treballs d'equip i en activitats comunitàries de grup i d'àmbit més general.
- L'acceptació de la realitat de la personalitat dels altres i el respecte a aquesta personalitat, sense discriminacions de sexe, classe, edat, cultura, opinió, aptituds, sentiments...
- L'acceptació de normes comunitàries de convivència. Aquesta acceptació cal que sigui cada vegada més crítica d'acord amb el procés de maduració d'un sentiment de llibertat solidària.
- La participació, segons les pròpies possibilitats, en treballs d'equip on es puguin acordar lliurement les pròpies normes internes. En aquests grups cal tenir molt en compte els líders: són positius per al grup si tenen prestigi i són animadors i estimuladors de les possibilitats de convivència dels altres; són negatius si s'imposen per la violència o anul·len els altres per excés d'egocentrisme o de paternalisme.

RESUM: La convivència en un grup social és imprescindible per al normal desenvolupament de la personalitat i per portar a terme qualsevol projecte comunitari. No és positiva si només és suportada. Cal assumir-la basada en l'afecte, la solidaritat i, especialment, en el respecte a l'ésser humà. Cap circumstància o condició personal o col·lectiva ens autoritza a humiliar, asservir o manipular l'ésser humà.

El respecte a la personalitat no s'ha de confondre amb l'adulació, l'obediència cega, el temor o l'admiració, ni tampoc amb la cortesia i l'amabilitat, encara que en siguin expressions. És el reconeixement del dret que té cada persona a ser respectada pel sol fet de la seva existència.

Per conuiu-hem de respectar els altres, no coartar llur llibertat amb la nostra. Per això cal limitar la pròpia llibertat cedint part de la nostra sobirania personal a les normes, a les regles del joc.

Sincer

4. Que sigui sincer

La sinceritat és la perfecta correspondència entre les manifestacions de l'ésser humà i les seves veritables intencions. La persona sincera manifesta de paraula i d'obra allò que realment pensa, sent o projecta. No s'oculta darrera la simulació, la hipocresia. No és falsa.

Però, l'ésser humà, abans de tot, ha de ser responsable, ha de respondre de les conseqüències de les seves accions. I justament perquè sabem que la sinceritat en ocasions té conseqüències que afecten aquell que és sincer i els altres, comprenem que no és aconsellable la sinceritat a ultrança. La sinceritat al peu de la lletra i indiscriminada pot pertorbar la convivència i causar més danys que beneficis.

Hem de poder confiar en l'escolta. Es sobreentén que no simula uns sentiments o unes intencions per tal d'obtenir avantatges contra els altres, no manifesta opinions hipòcrites ni adopta actituds falses amb ànim de servilisme, o d'adulació, o per donar una falsa bona imatge d'ell mateix. És coratjós i modestament transparent en el manteniment dels seus criteris i en la manifestació dels seus sentiments. Però amb prudència; sense posar ingènuament en perill la intimitat i integritat personals. Ningú pot exigir a un altre que sigui un heroi capaç d'afrontar sense límits la hostilitat o la incomprensió aliena per causa de la pròpia actitud sincera. En tot cas, s'ha d'arribar a aquests extrems voluntàriament i assumint

conscientment les conseqüències que personalment se'n puguin rebre.

Mai, però, la sinceritat s'esgrimirà gratuïtament en contra dels sentiments, la intimitat i la dignitat dels altres. «Dir les veritats a la cara», si no és en defensa pròpia o d'altri o per algun altre motiu molt poderós, pot ser una agressió dissimulada —i, per tant, hipòcrita— contra el proïsme, per venjança, per orgull, o pel plaer de fer mal.

La sinceritat que només perjudica sense beneficiar ningú, és gratuïta i, sovint, un sadisme refinat de qui l'usa hipòcritament com qui fa un favor.

Honest

5. Ser honest

L'escolta haurà de comprendre que l'honestedat va més enllà dels termes de decència, pudor o bons costums referits al sexe i a les seves manifestacions.

Ser honest és ser honrat, no caure en comportaments deslleials, d'engany, d'agressió moral o material als altres o a llurs pertinences; ser coherent en el compliment dels deures, amb un mateix, amb el grup, amb la societat, amb la professió, etc.; no utilitzar les persones i els càrrecs propis o dels altres com a mitjà per obtenir beneficis personals, originant situacions de servitud i dependència; no enganyar-se a si mateix perdent, a la llarga, la pròpia estimació; i respectar els desitjos i idees dels altres i no tergiversar-les en benefici propi.

Ara bé, la honestedat depassa els límits de la referència sexual, però no l'exclou. Cal, doncs, que l'escolta no confongui el context d'un alliberament de prejudicis, tabús i servituds referents als comportaments sexuals amb llur banalització. Sense honestedat — en el sentit de lleialtat i respecte mutu — el sexe pot restar rebaixat a un simple objecte de consum que crea dependència i servitud, en lloc de plenitud de comunicació afectiva.

6. Ser responsable

Ser responsable és respondre de les pròpies accions i omissions i preveure'n les conseqüències, ja que el que cadascu fa o deixa de fer pot tenir una incidència sobre els altres a nivell de persona o a nivell col·lectiu. Cal, doncs, que la pròpia actitud sigui conscient per poder respondre d'aquestes conseqüències amb motivacions vàlides.

Caldrà pensar, a nivell personal i a consciència, fins a quin punt s'accepten les responsabilitats obligades per la societat, la família, la professió, el grup, etc. o les imposades per la situació personal, general o del moment, de cadascú. Però, en tot cas, s'ha de preveure les conseqüències del compliment o no d'allò que se'n exigeix.

Ser responsable obliga absolutament a respondre de les pròpies accions i obligacions quan s'ha adquirit voluntàriament un compromís. No vol dir, no obstant, que perquè alguna cosa és mínimament obligada ja ha de ser rebutjada la responsabilitat envers ella.

L'escolta és, doncs, doblement responsable, perquè ha de respondre dels seus actes o de la seva passivitat com a persona, i del compliment del seu compromís amb el grup.

Solidari

7. Ser solidari

Cada persona viu una circumstància social concreta que l'afecta i la condiona. Per aquest sol fet, és ja solidària passiva i involuntària de la problemàtica mateixa que viuen tots els altres membres d'aquesta societat.

Però l'ésser humà ha de superar aquest estadi de solidaritat forçada, passiva i d'àmbit limitat, per passar a una solidaritat conscient, voluntària, responsable i activa d'abast molt més ampli, ja que res del que succeeix en aquesta societat ens pot ser indiferent personalment: en som víctimes o beneficiaris per acció o per consentiment i omisió. I això, no sols en relació al nostre grup social concret, sinó també a la societat humana en el sentit més genèric, perquè l'èxit o el fracàs de qualsevol comunitat humana, a la curta o a la llarga, té repercussions a escala mundial.

La societat, amb les seves estructures, taula de valors, joc d'interessos individuals i de grup, i pluralitat d'ideologies, difícilment assoleix una justa distribució de béns, ni ofereix una veritable igualtat d'oportunitats personals de realitzar-s'hi lliurement. Sempre crea tensions i situacions de privilegi i de submissió i, per tant, una lluita constant per intentar trobar un just equilibri.

Com a membres conscients i responsables de la societat de tots els éssers humans i de la nostra més concreta, no podem restar al marge del difícil esforç de fer-la millor, més justa, més lliure de servituds d'uns envers els altres.

Ser solidari vol dir, doncs, que cada membre de la societat, cada persona, es fa seva la reivindicació justa dels oprimits, dels menys afavorits per aquesta mateixa societat, com a individus o com a grup; que vol compartir en pla d'igualtat, i segons les pròpies forces, la difícil aventura de l'ésser humà sobre la Terra.

Aquest esperit de solidaritat, l'escolta l'ha de començar a aprendre com una vivència a nivell familiar, de petit grup i de barri, per a estendre-la, a mesura que ell maduri, a cercles més amplis vers la realitat nacional, de classe i d'ésser humà.

Participació

8. Participació a la vida col·lectiva

Tot el procés de maduració que fa l'infant i l'adolescent, està destinat a potenciar les seves aptituds personals per arribar a ser capaç de valer-se per ell mateix i realitzar-se.

Aquesta realització personal, però, no es pot fer al marge d'una realitat col·lectiva determinada, ni té sentit si només busca la satisfacció d'apetències individuals que el faran topar amb les necessitats individuals dels altres i amb els interessos de la col·lectivitat. Perquè l'ésser humà — animal social — necessita el suport de la societat, no sols per a la seva supervivència física, sinó també per assolir el propi equilibri interior, per afirmar-se, per poder donar i rebre afecte i per sentir-se pertanyent a un grup humà, a un ecosistema social que l'accepta.

De fet, doncs, cada ésser humà rep l'ajuda material i moral necessària per a la seva formació i posterior realització, procedent

d'una societat que s'ha trobat ja feta amb l'esforç col·lectiu de segles. Ja adult, ha d'aportar el seu saber i esforç personals per a la millora de l'herència rebuda. Vol dir això, participació activa i compromesa a la vida social amb criteris propis, amb mentalitat crítica no conformista, però positiva, i amb esperit de justícia i de sacrifici dels privilegis personals en benefici del bé comú.

Només amb un perfeccionament personal permanent i amb esperit de servei a la comunitat, persona i societat es beneficiaran mútuament.

No obstant, s'ha de prendre la participació com a procés, com a mitjà, no sols com a finalitat en si mateixa, ja que el que s'intenta aconseguir és una millora en la societat actual i futura.

Estimar

9. Estimar la natura

Estimar la natura no vol dir, només, una actitud passiva de contemplació més o menys bucòlica i des de fora, de la grandiositat d'un paisatge o de la bellesa d'una flor; ni, solament, un sentiment d'admiració pel graciós vol d'una papallona; ni, només, la curiositat pels misteris dels fenòmens naturals. És certament tot això. Però molt més encara, és una actitud activa d'aproximació o d'integració a tot el que forma el món natural; és un coneixement i respecte envers ell; és una autèntica vivència de la natura per la via dels nostres cinc sentits, de la nostra intel·ligència i de la nostra emotivitat, ja que nosaltres mateixos som natura, malgrat tots els nostres artificis i, per tant, la nostra supervivència depèn de la natura.

Amb tot, la vida de confort de les nostres societats evolucionades industrialment, ens separa cada vegada més la natura, ens desacostuma de l'esforç físic i de la creativitat personal i ens fa més i més dependents dels recursos tècnics. Ens desnaturalitza.

Per això, aquesta aproximació, aquest intent de retorn a la natura, l'escolta l'ha de fer, com volia B.P., convertint-la en el seu camp de joc, d'activitats i d'experiències que seran un immillorable i complet mitjà de formació de la seva personalitat.

- **en l'aspecte físic** perquè hi farà un desenvolupament corporal sa i equilibrat a l'aire lliure;
- **en l'aspecte intel·lectual** perquè hi adquirirà coneixements i hàbits d'aprenentatge;
- **en l'aspecte del caràcter** perquè hi aprendrà a esforçar-se, a provar les pròpies forces, a valer-se per ell mateix;
- **en l'aspecte social** perquè aprendrà a conviure amb la seva colla i es relacionarà amb el món rural;
- **en l'aspecte afectiu** perquè aprendrà a sentir-la, estimar-la, respectar-la i protegir-la.

Aquesta etapa de coneixement i sensibilització envers la natura té un objectiu: assolir que la persona s'incorpori a la vida adulta preparant-la per contribuir a formar una societat que no vegi en la natura un ens estrany i hostil que s'ha de suportar, però que es pot utilitzar indiscriminadament i sense mesura; ans al contrari, que la consideri font de vida insubstituïble, per-

què és la vida mateixa. Assolir una persona que lluiti per una societat on l'ésser humà renunciï a les seves pretensions seculars de rei de la creació amb drets absoluts d'ús i abús dels béns naturals, i que freni el seu demencial afany i poder d'incidència destructiva sobre la natura per satisfer, no sols les seves necessitats, sinó el seu desenfrenat consumisme.

La natura forma un ecosistema integral en el que l'ésser humà viu i del qual ha de viure aprofitant-ne assenyadament els recursos. Aquests no són, però, inesgotables ni invulnerables. Si la humanitat els malversa, els contamina, els destrueix, trencant el delicat equilibri del sistema, s'autodestruïx com a espècie.

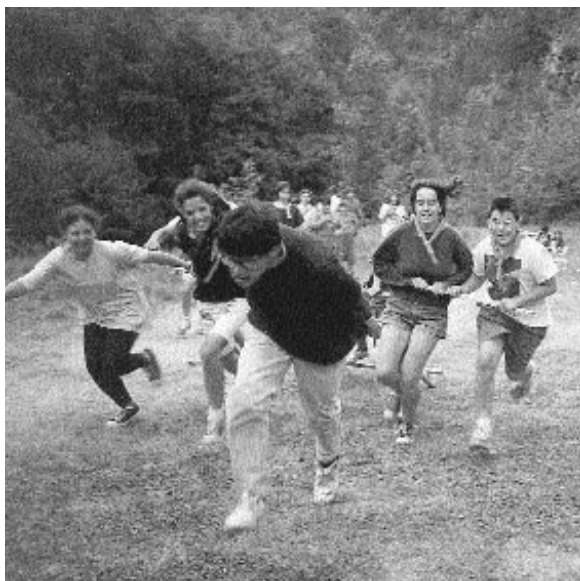
L'escolta coneix, estima i respecta la natura perquè torna a viure a la natura i amb la natura.

Optimista

10. Ser auster, alegre i optimista

Entenem el ser auster, alegre i optimista com una manifestació personal d'una actitud, d'una manera de reaccionar envers la vida i d'una manera d'entendre-la.

Hem d'aclarir, però, que

auster, no fa referència a l'actitud rígida, severa, estricta i legalista del purità;

alegre, no vol dir la rialla permanent sense to ni so, la frivolitat superficial, la irresponsabilitat del baliga-balaga dissimulada per una simpatia forçada;

optimista, no té el sentit de la inconscient ignorància de les dificultats de la vida, ni la confiada passivitat d'aquell que ho espera tot de la sort.

Justament al contrari, ens referim a la voluntat d'esforç per no deixar-se anar pel pendent fàcil que ens ofereix la nostra civilització tècnica i sofisticada, i de cercar l'equilibri entre les necessitats i els avantatges; a la capacitat de reaccionar amb bon humor enfront de les dificultats i frustracions que haurem d'encaixar malgrat aquests avantatges; i a la confiança objectiva i racional en què la iniciativa personal i els recursos humans ofereixen possibilitats de resoldre moltes situacions.

No hem d'oblidar que la humanitat ha desenvolupat una civilització de confort que, justament perquè fa més fàcil la supervivència humana i dóna més mitjans de seguretat, anul·la o afebleix molts dels estímuls ambientals que engeguen els mecanismes de reacció, redueix la voluntat d'esforç, crea motivacions desnaturalitzades i desmesurades de confort i de consum, i projecta la il·lusió d'una vida comodista. D'altra banda, empeny l'ésser humà cap a un món artificial d'esquena a la natura, que és la seva veritable essència.

No és estrany que l'ésser humà, per llei del mínim esforç i immers en un subtil i abassegador ambient de publicitat, caigui en un consumisme desenfrenat i es motivi primàriament pel benestar material que el progrés tècnic pot oferir-li. I ho exigeixi com un dret de vida.

Cal que el noi/noia es vacuni contra el contagi del consumisme desaforat i aprengui a utilitzar els avantatges tècnics de la

civilització envers les seves necessitats reals. No es tracta de ser un asceta ni un masoquista. Seria grotesc que per combatre el consumisme i el comodisme sortíssim a la muntanya a munyir una vaca per beure un got de llet.

Es tracta, doncs, de lliurar-se d'una exclusiva o excessiva dependència de les artificiositats de la tècnica; de revaloritzar l'esforç i la imaginació per a saber-ne prescindir voluntàriament i

sense dramatitzar, quan ens sembli o calgui; de revaloritzar una vida natural, una vivència d'experiències que ara ens són negades perquè ens ofereixen solament els resultats.

Es tracta de suportar amb bon humor les errades tècniques, les carències forçoses de tots aquells béns que ens pensàvem poder gaudir; i de fer-ho amb l'optimisme d'aquell que confia amb els propis recursos per superar la situació. I això no fer-ho perquè si, sinó per defensar la pròpia identitat del gregarisme.

Per això l'escolta fa activitats en el marc de la natura, on millor pot aprendre a valer-se per ell mateix, inventar recursos i superar dificultats amb la mínima ajuda tècnica del progrés; amb bon humor, perquè se sent lliure de dependències, i amb optimisme perquè es veu capaç de fer-ho o, almenys, d'aprendre'n. Que encengui el foc sense reclamar un bidó de gasolina (no cal fregar dos bastons, però en podria aprendre); que no es senti desemparat si no disposa d'un bar a un quart d'hora del campament.

11. Estima i s'interessa pel seu país

Cada ésser humà té una identitat personal que el diferencia dels altres humans com un tot indivisible i irreductible. Aquesta identitat, però, no és un fenomen abstracte fora del temps i de l'espai, sinó una realitat que, normalment, es desenvolupa, es potencia i es realitza en un espai geogràfic determinat i en un ambient històric, polític, social i cultural concret. Espai i ambient són els dos factors bàsics que originen els trets definidors d'una identitat nacional diferenciada de les altres identitats col·lectives, resultants d'altres contextos.

La identitat nacional és, fonamentalment, una vivència que arrela les persones, d'una manera primària i inconscient, per naixement o per adopció, a una terra i a una manera de viure-hi; que les fa sentir-se pertanyents a un complex ecosistema en el qual compten el territori, l'ètnia, la història, la cultura, la llengua, les institucions, els costums, el folklore... És el que diem el país, la nació, i que sentim com a pàtria; però que no cal confondre amb una estructura estatal ni amb una divisió administrativa amb les quals pot o no coincidir.

Aquest sentiment d'identitat nacional com a vivència elemental d'un context col·lectiu — quan encara no expressa una presa de posició conscient i voluntària— no és necessàriament automàtic, perenne, immutable i invulnerable; ni el mateix context nacional és, sempre, ben delimitat. Com tot fenomen humà, està molt condicionat:

evoluciona en el transcurs de la història per efecte de la pròpia dinàmica interna i per l'impacte dels factors de l'entorn.

Si perdre la identitat personal és caure en el gregarisme, perdre la identitat nacional és caure en el pur mimetisme descastat i provincià, tot acceptant algun tipus de colonització.

Per defensar i afirmar la identitat nacional, cal superar la vivència inconscient i primària de la pròpia nacionalitat i assumir-la conscientment com una opció voluntària. Vol dir donar suport i enriquir l'afecte envers la pròpia nació amb el coneixement de tots els seus aspectes, amb la participació personal en l'esforç de construir-la cada dia i amb la voluntat de pertànyer-hi solidari de les seves grandeses i servituds. I saber-ho expressar més enllà de les pures manifestacions sentimentals i folklòriques.

Escoltes Catalans, com a Institució, assumeix la seva nacionalitat catalana i s'identifica amb el patrimoni comú dels Països Catalans. Així ho diu la seva Declaració de Principis. D'altra banda, la nacionalitat catalana és especificada a l'Estatut de Catalunya, reconeguda a la Constitució de l'Estat espanyol.

L'escolta català aprèn i s'esforça a sentir, estimar, conèixer i respectar el seu país, com un patrimoni col·lectiu propi, mitjançant el contacte viu i directe amb la seva terra, el seu paisatge, la seva gent, el seu barri, les seves institucions, la seva cultura, la seva història. Així, arribada l'hora, a partir de la seva catalanitat conscient, podrà assumir, afirmar i defensar la seva identitat nacional, trobar la seva forma de compromís i propugnar el model de nació que hagi escollit.

La seva actitud nacional no ha de suposar mai, però, indiferència, insolidaritat, menysteniment o agressió envers les altres nacionalitats. Vol respecte per la seva identitat nacional tot respectant la dels altres.

L'escolta català no és xovinista, racista o imperialista. Afirmar la seva nacionalitat no per cofoisme, no perquè la cregui millor, la més culta, la més poderosa, la més bonica... la més tot, sinó perquè és el seu patrimoni col·lectiu i no hi pot renunciar sense perdre la pròpia identitat nacional.

Però no s'hi tanca. Ben al contrari, a partir de la consciència ferma de la seva identitat nacional, s'obre a la participació i col·laboració lliures amb altres nacionalitats i a la solidaritat humana.

12. Que no manqui mai al seu compromís

Els objectius globals de l'escoltisme apunten —ja ho hem dit abans— a potenciar la persona, en qui es pot confiar perquè és responsable.

La responsabilitat és, però, una càrrega feixuga que implica una bona dosi d'honestetat, sinceritat i coratge. Assumir-la exigeix un llarg i dur procés d'aprenentatge.

Aquest aprenentatge el facilita l'escoltisme a l'escolta no sols fent-li viure un seguit de petites responsabilitats al seu abast a través de múltiples activitats, sinó que li proposa, també, assumir unes responsabilitats concretes envers els seus objectius i envers la vida i el funcionament del grup: **és el compromís**.

Amb el compromís, l'escolta es compromet —es responsabilitza— lliurement i explícitament, davant de l'escoltisme i davant del seu propi grup, a acomplir uns principis, fins, i activitats específics; accepta voluntàriament unes regles de joc i un mètode de convivència.

L'escolta no ha de mancar mai al seu compromís. Si més no, ho ha d'intentar. Això és fonamental per a l'aprenentatge de la responsabilitat i per merèixer el nom d'escolta. Sabem, però, que l'acompliment absolut del compromís és de molt difícil abast per a qui està encara a les etapes formatives, i que no es poden perseguir per-

feccionismes frustrants. L'escoltisme no vol ser un fiscalitzador permanent de les flaqueses humanes, sinó un estimulador de propòsits positius.

Per això, l'escoltisme considera l'acompliment del compromís com un assaig de vida, com un camí no gens fàcil vers una fita. Conscient de les limitacions humanes, demana a l'escolta si és capaç de comprometre's, més que a abastar un ideal, a fer tot l'esforç personal possible per acostar-s'hi. Perquè el que és educatiu és l'autoexigència, la voluntat de complir, d'autodisciplinar-se, d'autocorregir-se; la voluntat de "fer tant com puc" i d'estar "sempre a punt". Així, amb l'esforç de cada dia per ajustar el seu comportament al seu compromís, l'escolta es prepararà a assumir, quan sigui l'hora, els seus compromisos amb la societat i amb la humanitat.

Per tal que el compromís sigui comprensible i assimilable per l'escolta segons la seva edat, cal materialitzar-lo en fórmules simples, clares, concretes, de caràcter estimulants més que prohibitiu (Llei escolta, promesa, etc.).

No és suficient el compromís íntim o tàcit. Se li pot donar un caràcter més o menys solemne o se'l pot desprendre de tot aire ritual. Però no hi pot mancar, com a mínim, una declaració (promesa) explícita o testimonial davant el grup amb el qual es compromet i davant l'escoltisme que el grup representa.

**Aquest document es va editar per primer cop
el març de 1982.**

Educar, per què?

Perquè volem transformar aquesta societat injusta i creiem que aquesta transformació només pot assolir-se per la formació d'un home nou a través d'una educació integral que possibiliti el desenvolupament de totes les aptituds personals en un ambient d'informació objectiva, de participació, de llibertat, de respecte al noi/noia i d'esperit obert, crític i constructiu que el faci capaç d'incidir en el procés d'alliberació personal i social...

escoltes
catalans

l'associació laica de l'escoltisme català

Carrer del Pilar, 18 - 08003 Barcelona
Tel. 93/301 20 88 - Fax 93/412 10 63